

Dr. Kolláth György

E lap hasábjain külön és a kormány-csapat részeként is értékelték az ifjúsági és sporttárca tevékenységét. A miniszteri végbizonyítványban sem nem siker, sem nem kudarc állt. Az intő előkerült, de rovíót csak Lengyel László osztott ki. Az elemzések valójában - főleg három területen - sokkal kritikusabb képet indokoltak volna. Ezek: a legfiatalabbak testnevelése, a sport polgári közösségeinek méltatlan sorsa és a sportminiszter

katasztrofális hozzá nem értése. Nem a magyar sport mélyrepülése dönti el a tavaszi választásokat. De az egykori „sportnagyhatalom” - ma nosztalgizáló és álmódzó törpe-hatalom - maga is megmértetés előtt áll. Számít bizony, hogy a sport „piramisa” a régmúltat vagy XXI. századot idézi-e. Mi jön ki belőle: államosított vagy civil testkultúra? 3200 önkormányzó település boldoguljon, vagy 7-8 nagyváros legyen „esélyeső”? 500 milliárdért futball-stadionokat építsenek-e egy-két ezer nézőnek, avagy a gyermekek úszás-tudására, egyenes tartására áldozzanak inkább párszáz milliót?

Egy virágzó országban plurális a sport rendszere is. Annak mégis van hagyományos piramisa, aminek a talpát a sokszázezer iskolás sportoló, a közepét az egyesületek fejlődő sokasága, a gúla hegyét pedig a támogató állam adná. Lent a bázis és az erő, középen a minőség és az eredmény, fent pedig a távlatos hozzáértés, finanszírozás és közszolgálat állna. Fordítva az építmény eldőli. A miénk dűledezik is.

Jelképes plakát látható sokhelyütt. Az Aranycsapat korabeli fényképéből imázs-montázst készítettek úgy, hogy néhány klasszikus arc helyébe mai gyermekek büszke képe került. Jellemzi a sport kormánypolitikáját ez az arc(ulat)váltás. Kell egy ügyes montírozó, és kész? A fiatal sportoló: vágókép? létfontosságú kérdéssel nem szabadna így bánni. Nem mondhatná a parlamentben Pokorni miniszter, hogy az iskolások testnevelése rendben van, csak a tornatanár lobbi próbálja a maga érdekeit kijárni. Ha mégis mondja, másnap a cserepadon a helye, nem pedig az elnöki székben. Nem tizedelhetné meg a törvénykezés a létükért, fennmaradásukért küzdő helyi sportegyesületeket. És nem lehetett volna az eltelt 4 év sportélete az állami bornírság - túl drága - gyakorlóterepe. Még senki sem adott számot az elköltött pénzről, a kudarokról és az eltékozolt időről.

1998 szeptember 15-én nyílt levelet kapott a miniszterelnök „A nemzet fogy és beteg!” címmel. Szakemberek arra hívták fel a fiatal kormány figyelmét, hogy az ifjúság egészségének és életmódjának megromlott állapota a közoktatásban folyó testnevelés megreformálását igényli. Fél évvel később egy országos konferencia teljes egyetértéssel támogatta a mindennapos tanórai testnevelés bevezetését. Mindenki kifejezte, hogy majd' megszakad a szíve a fiatalság testkultúrájáért, lesz megoldás. A miniszterelnöki válasz pl.: „A fiatalok egészsége nem más, mint a jövőnk, a nemzet egészsége.” De amikor a készülő sporttörvényben ezt a hitvallást valóra kellett volna váltani, elfogyott minden lelkesedés. Már a kormány támogatását sem nyerte el a markáns előre-lépés törvénybe iktatása. Mondván, hogy erre nincs elég pénz. Nem állítható, hogy 4 év alatt semmi sem történt. Van pl. iskolai sport-normatíva (100 Ft./fő/hó), van kerettanterv, mely a sportra is kitér, készült népegészségügyi program, mely e területre is kitekint, és vannak pályázati lehetőségek. Stratégiai áttörés viszont nincs. A 60-as években heti 2 „torna-óra” volt. Most átlagban 2-2.5 van, illetve lesz, a mindennapi helyett. A kormányzati szemlélet szerint ez is csak egy rezort-feladat, amit jól-rosszul valaki végez. Fásultság, közöny, kettős beszéd, látszatzmegoldások kenik el az alapproblémát: nevezetesen azt, hogy a közoktatásban a képzés 93 %-a szellemi, csupán 7 %-a pedig testi (szomatikus) nevelés. Ennek is a következménye, hogy a sorozásnál a legények fele kiszuperálódik, amire a kormány rendeleti szigorítással válaszol. Attól egészségesebbek lesznek gyerekeink? Elengedhetetlen, hogy legalább az iskolások testi egészségére jusson kellő

Cím Sport-törpe-hatalom

Dátum
2002.03.22.

Dr. Kolláth György

közpénz. Arra is, hogy az általános iskolát elhagyó fiatalok tudjanak úszni. Kiből lesz vajon egészséges felnőtt, sőt olimpiai résztvevő vagy bajnok, ha nem belőlük?! Ki vagy mi lehet náluk fontosabb?

Szembesülni sem mer az ország a sportegyesületek, klubok, helyi közösségek drámai helyzetével. Ma harmadannyi sport-egylet van, mint volt 30 éve. A helyi sportélet folyamatosan felmorzsolódik. A gazdagok más pályán, exkluzív helyen rekreálnak, a szegények nem fontosak. A belépők túl drágák. A lakosság kevesebb, mint 10 %-a sportol rendszeresen itthon, a fejlettebb országokban ennek többszöröse. A sporttörvény ott bünteti a sportegyesületeket, ahol éri. A településeken azért van még klubszerű sportélet, mert a helyi önkormányzat erején felül besegít. Sok önkormányzat fajlagosan 8-9-szer annyit áldoz a költségvetéséből sportra, mint a pénzügyi és sportkormányzat. Egy amatőr bajnokság beindulásakor megbecsülni sem lehet a várható költségeket. Az egyesületi önfinanszírozás illúzió, a sportági szövetségek pedig egy könnyecseppet sem ejtenek, ha a klubok ötöde már benevezni is képtelen. Egy sima, amatőr NB II-es foci-jelenlét is belekerül évi 30-40 millió forintba. Ennyit zsebből összedobni már nem lehet, a szponzorációt pedig nem ösztönzik. Az ISM Hold utcai székháza fényévekre van a testkultúra végváraitól és mindennapjaitól.

Igazságtalan lenne a sportminiszter baklövései és a minisztérium teljesítménye közé egyenlőségjelet tenni. A minisztérium nem heverte ki ugyan(is) a keletkezésekor rákényszerített totális személycserét. Valójában el sem kezdett igazán minisztérium módjára működni, hanem elvegetált a központi államigazgatásban testidegen PR-os projekt-ügynökségként. De sok tehetséges fiatal került helyzetbe, aki világos vezetői stratégia nyomán dolgozni szeretne és hadrafogható volna. A turbósított sport-tárca megalapozhatna és véghez is tudna vinni egy olyan modernizációt, amely már az athéni olimpia előtt rendezett közállapotokat hozna. Kár volna ennek esélyét eljátszani. Sajnos, a miniszter személye gátja mindenféle érdemi cselekvésnek, korrekt igazgatásnak. Nem az a baj, hogy a miniszter nem ismeri a cselgáncs és a dzsúdó azonosságát. Talán még az sem, hogy a műfüves focipályát melegen ajánlotta a kézilabdázóknak, bár ott a labda nem(úgy) pattan. Volt a magyar sportban régen is példa arra, hogy alkalmatlan ember került hatalomba. Olyan is volt, hogy a sport-közeg ki nem állhatta a főhatóságát. De hogy a két baj együtt járjon, az egyedülálló. Így sok milliárd forintnyi állami pénz sem teremtett legitimitációt, fair sport-kormányzatot. Kiesett 4 év. Sport-fogadás 2002. lehetne: Hold utcai (öreg)fiúk - Magyarország 0:1. Itt és ma ez a tét!